

Υπερηχογράφημα θώρακος Πνευμονικό Παρέγχυμα - Διάφραγμα

Γιάννης Καλομενίδης

Καθηγητής Πνευμονολογίας
Α Κλινική Εντατικής Θεραπείας
Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
Νοσοκομείο «Ο Ευαγγελισμός»

Το πνευμονικό παρέγχυμα δεν φαίνεται

Πέρα από την υπεζωκοτική γραμμή:

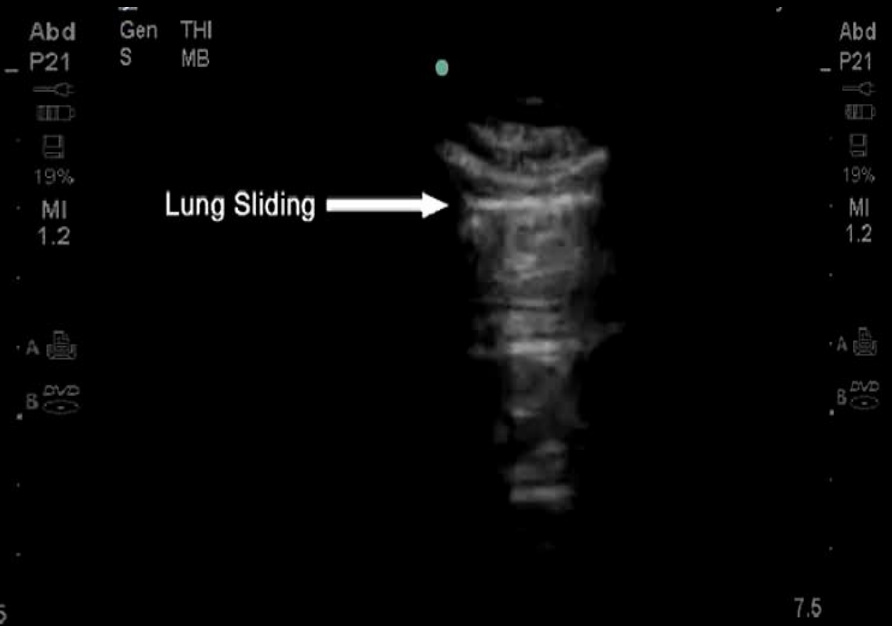
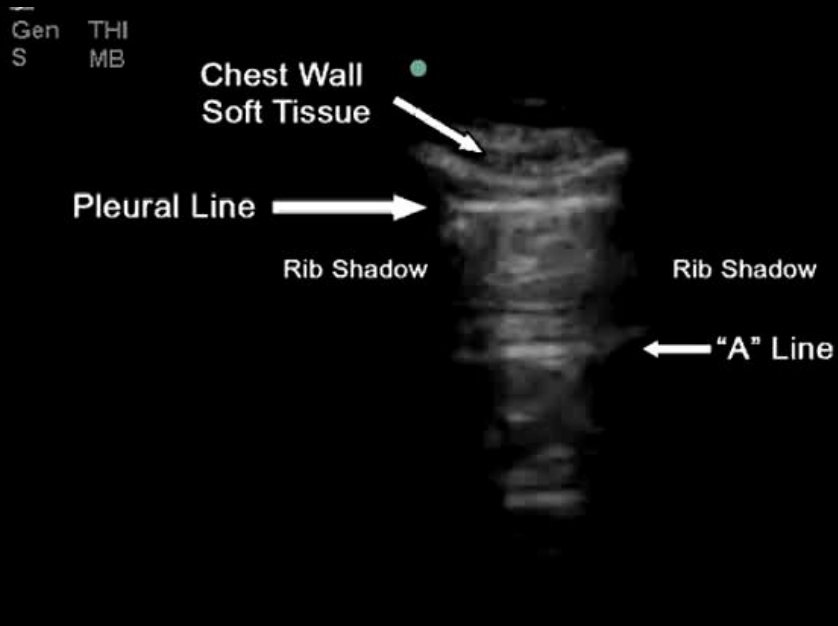
- Artifacts – φυσιολογικά/παθολογικά
- Πραγματικές εικόνες – πάντα παθολογικές

Για να είναι ορατή μια βλάβη θα πρέπει μεταξύ ηχοβολέα και βλάβης να μην μεσολαβεί αέρας

Αναγνωρίσιμη από US παθολογία παρεγχύματος

- Πνευμονικό οίδημα – ARDS
- Διάμεσες πνευμονοπάθειες
- Πύκνωση - Ατελεκτασία
- Περιφερικοί όγκοι πνεύμονα

Φυσιολογική απεικόνιση

ΚΟΥΡΤΙΝΑ ΔΕΞΙΑ

ΚΟΥΡΤΙΝΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

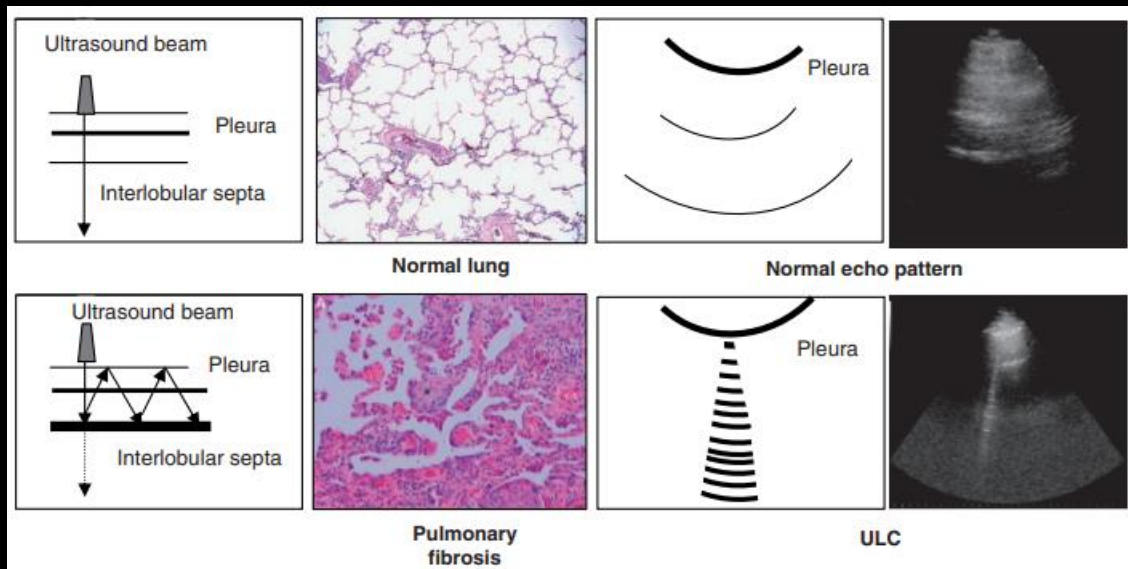

A lines

- Δηλώνουν παρουσία αέρα
- Φυσιολογικός πνεύμονας
- Υπερδιάταση
- Πνευμοθώρακας

Β γραμμές

Το artifact του παρεγχύματος

- Artifacts που παράγονται από τη συνεχή αντανάκλαση του ήχου από διαφορετικής πυκνότητας, μη αεριζόμενες περιοχές της επιφάνειας του πνεύμονα
- Δηλώνουν παρουσία πνευμονικού παρεγχύματος που εφάπτεται στο θωρακικό τοίχωμα

B γραμμές

- Ξεκινούν από την υπεζωκοτική γραμμή
- Εκτείνονται σε όλο το βάθος της εικόνας χωρίς να εξασθενούν
- Φυσιολογικά απέχουν περίπου 7 mm
- Εξαφανίζονται τις Α-γραμμές
- Μετακινούνται με την ολίσθηση της υπεζωκοτικής γραμμής
- Φυσιολογικά μέχρι 233 ανά τομή

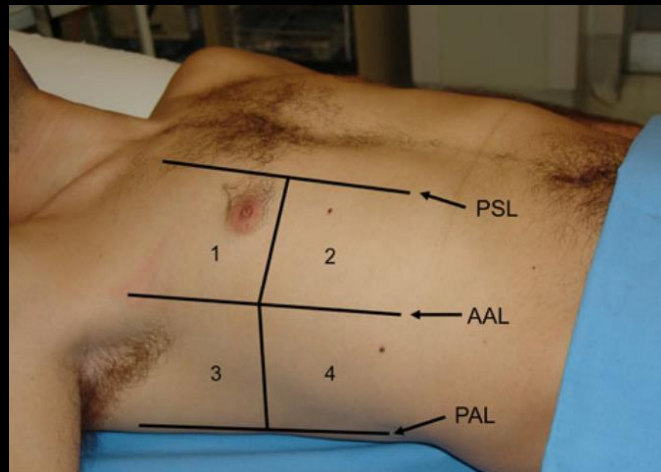
Εστιακή συρροή Β γραμμών

- Φυσιολογικός πνεύμονας
- Πνευμονία
- Πνευμονικό έμφρακτο
- Πνευμονική θλάση
- Νεοπλασία

Volpicelli G et al. Intensive Care Med 2012; 38:577–591

Διάμεσο σύνδρομο

Πάνω από 2 Β-γραμμές σε πάνω από δύο μεσοπλεύρια (προσθίως ή πλαγίως) σε κάθε ένα ημιθώρακιο συνιστούν εικόνα **διάμεσου συνδρόμου**:

Ο u/s είναι πιο αξιόπιστος από την α/α θώρακα στον αποκλεισμό σημαντικού διαμέσου συνδρόμου και επιτρέπει την παρακολούθηση της πορείας του

Υπέρηχος πνεύμονα και οξεία δύσπνοια καρδιογενούς αιτιολογίας

1005 ασθενείς με οξεία δύσπνοια

Διαχωρίζουν καρδιογενή από μη καρδιογενή

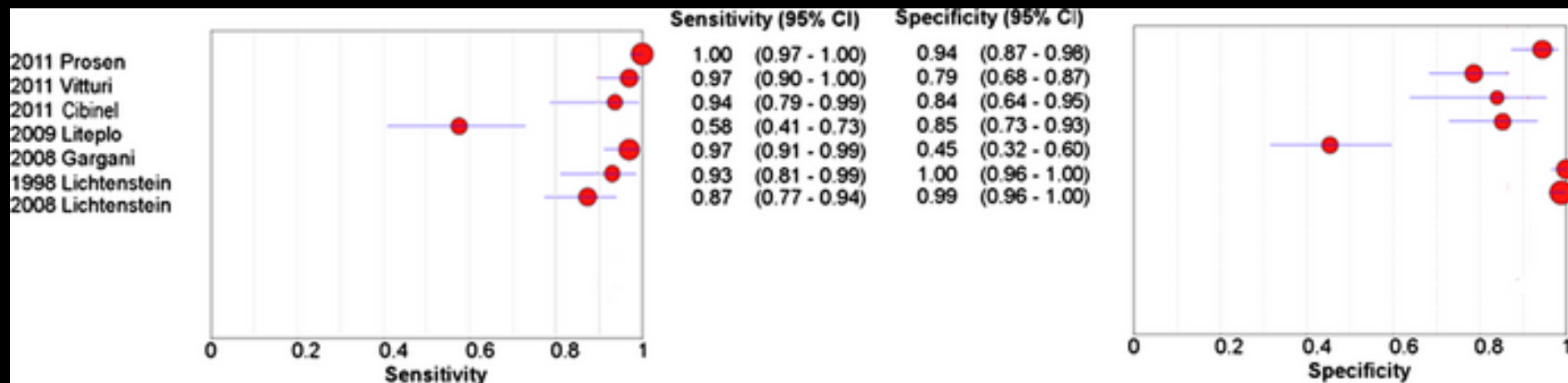
	Ευαισθησία (%)	Ειδικότητα (%)
US	97	97,4
Κλινική αξιολόγηση	85,3	90
α/α θώρακα	69,5	82,1
BNP	85	61,7

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Συμφωνία που προκύπτει από ανασκόπηση φακέλου από επειγοντολόγο και καρδιολόγο

Καρδιογενές πνευμονικό οίδημα

- Μέτα-ανάλυση
- 7 προοπτικές μελέτες με ασθενείς που προσήλθαν με οξεία δύσπνοια και υποψία πνευμονικού οιδήματος (n=1075)
- Μέθοδος Volpicceli (2 πρόσθιες + 2 πλάγιες ζώνες σε κάθε πλευρά) ή μόνο 2 πρόσθιες ζώνες

EY 94% (95% CI 81,3%-98,3%)

EΙΔ 92,4% (95% CI 84,2% - 96,4%)

Καρδιογενές πνευμονικό οίδημα

- Μετα-ανάλυση σε ασθενείς με οξεία δύσπνοια που είχαν ταυτόχρονα US και α/α θώρακα
- 6 προοπτικές μελέτες (N=1827)
- Πώς αναγνωριζόταν το πνευμονικό οίδημα;
- **US** ΕΥ 0.88 (95% CI, 0.75-0.95) - ΕΙΔ 0.90 (95% CI, 0.88-0.92)
- **α/α θώρακα**: ΕΥ 0.73 (95% CI, 0.70-0.76) - ΕΙΔ 0.90 (95% CI, 0.75-0.97)

JAMA Netw Open 2019; 2: e190703

	ΚΑΡΔΙΟΓΕΝΕΣ	ARDS
Κατανομή β-γραμμών	ομοιογενής	ανομοιογενής
Διάσπαρτες ΚΦ περιοχές	όχι	ναι
Υποϋπεζωκοτικές πυκνώσεις	όχι	ναι
Υπεζωκοτική γραμμή	ομαλή	Ανώμαλη, παχυσμένη, ασυνεχής
Ολίσθηση πνεύμονα	κανονική	Μπορεί μειωμένη
Υπεζ συλλογές	τυπικό	ασύνηθες

Διαφορική διάγνωση διαμέσου συνδρόμου στη ΜΕΘ: υπεζωκοτική γραμμή

- Σε περιβάλλον ΜΕΘ δύσκολος ο διαχωρισμός ΟΠΟ – πνευμονίας - ARDS

Volpicelli G et al. Intensive Care Med 2012; 38:577–591
Hassan M et al. Eur Respir Rev 2020; 29: 190136

- 27 ασθενείς με καρδιογενές πνευμονικό οίδημα και 29 με ARDS
- Τουλάχιστον δύο βλάβες (διάσπαση, ανωμαλία ή πάχυνση) της υπερζωκοτικής γραμμής υπέρ ARDS: ΕΥ 89.3% - **ΕΙΑ 100%**
- Σε επιβεβαιωτικό δείγμα: οι υπερζωκοτικές βλάβες διέκριναν το ARDS (n = 98) από το καρδιογενές πνευμονικό οίδημα (n = 24) με ΕΥ 31% (95% CI, 21-40%) και **ΕΙΑ 100%** (95% CI, 86-100%)

Heldeweg et al. Crit Care Med. 2022

Lung Ultrasound Score (LUS)

- Συσχετίζεται ισχυρά με ευρήματα CT και με βαρύτητα υποξυγοναιμίας και προβλέπει τις εκβάσεις σε ARDS και COVID-19 πνευμονία
- Επιτρέπει την ποσοτικοποίηση του αερισμού και την παρακολούθηση της προόδου της νόσου

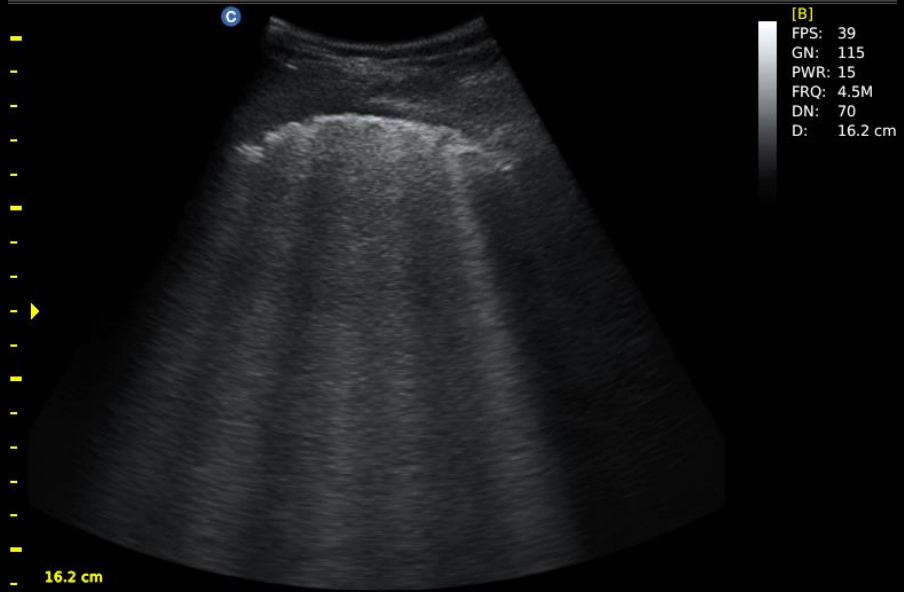
Raby JJ et al. Am J Respir Crit Care Med 2018, Buhamed et al. Anesthesiology 2015

Song et al. Int J Infect Diseases 2021; 108:603-9, De Alemar JCG et al. Annals Intern Med 2021; 11:6

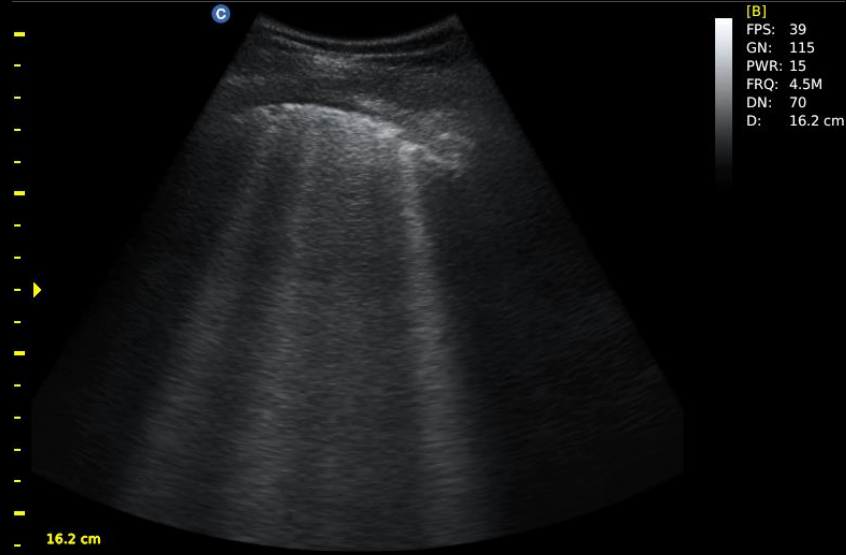

2019-04-04-0001   Hosp.   MI:0.50 TIS:<0.2   2019-04-04
ABD   C3-A/4.5M   16:19:26

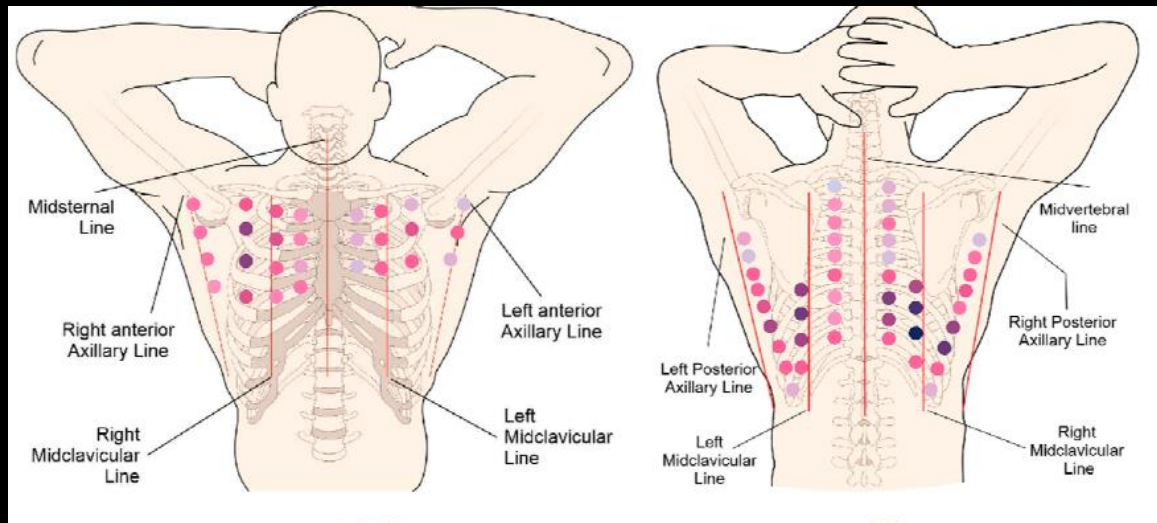

2019-04-04-0001   Hosp.   MI:0.50 TIS:<0.2   2019-04-04
ABD   C3-A/4.5M   16:20:12

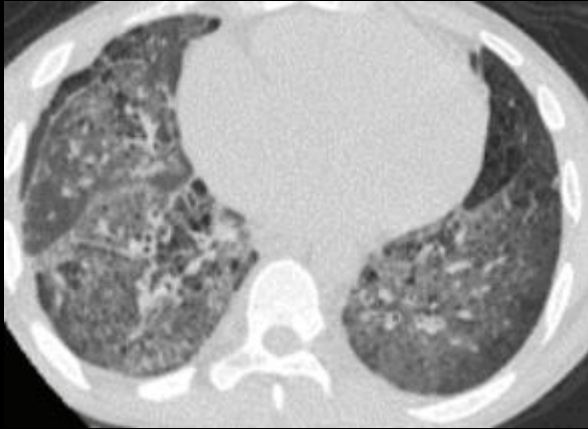
US σε διάμεσες πνευμονοπάθειες

Μπορεί ο US να αντικαταστήσει την HRCT στην διάγνωση και την παρακολούθηση των διαμέσων πνευμονοπαθειών που συνοδεύουν συστηματικά αυτοάνοσα νοσήματα;

M Gutierrez et al. J Rheumatol 2020, DMR Beigi et al. Rheumatology 2023, AD Sedie. Semin Arthr Rheum 2024

NSIP

esaote

PRC 10/1/2/0 PRS 3

Abdominal
AC2541 Lung

07/Dec/2023 15:10:29

P 100% MI 1.0
TIS 0.2

0
5
10
15

Πύκνωση - Πνευμονία

Υποϋπεζωκοτική περιοχή με δομή που θυμίζει πνευμονικό ιστό – «βλέπουμε τον πνεύμονα»

Υποηχογενής, υποϋπεζωκοτική περιοχή

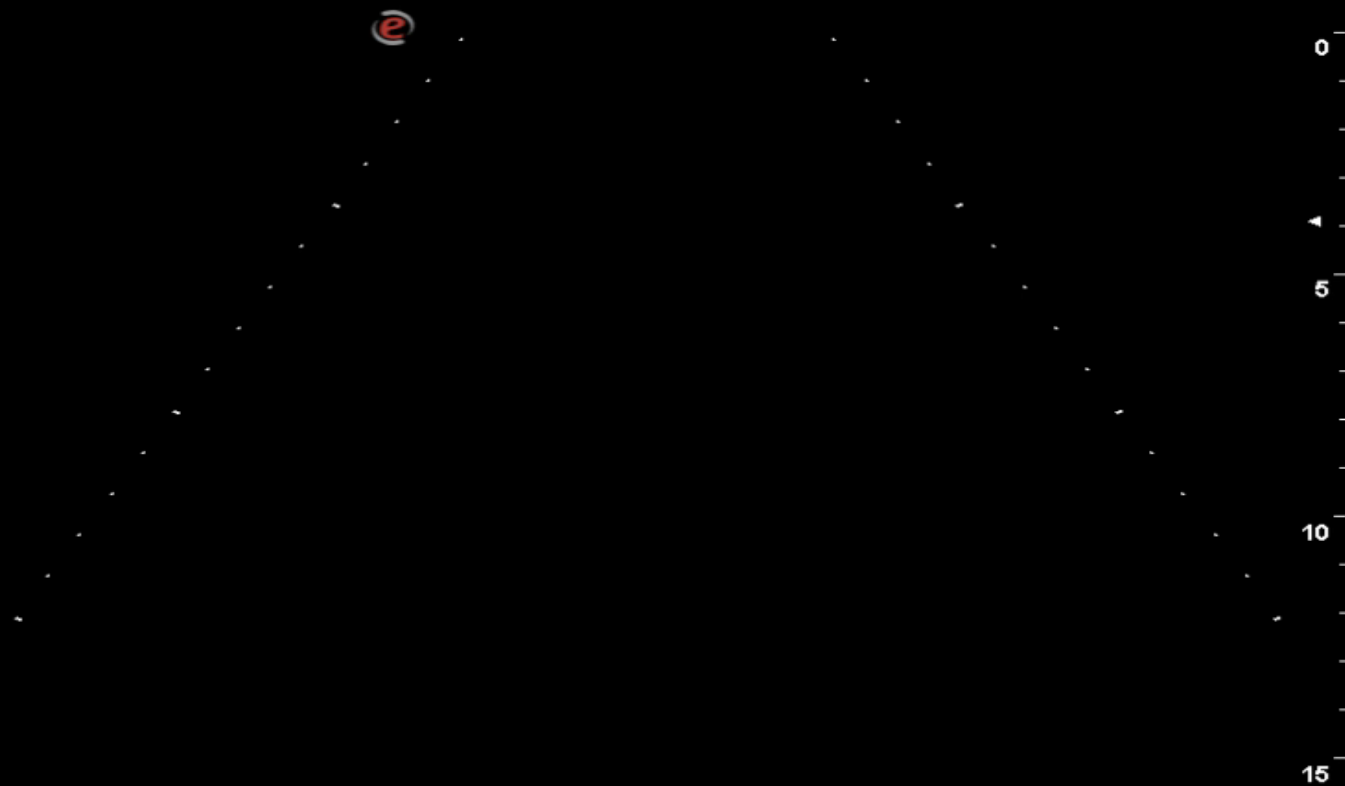

US για διάγνωση πνευμονίας

- Μετα-ανάλυση μελετών με ασθενείς στο ΤΕΠ
- 17 μελέτες (n=5108 ασθενείς)
- ΕΥ- 92% (95% CI, 87%-96%)
- ΕΙΔ - 94% (95% CI, 87%-97%)

Orso D et al. Eur J Emerg Med 2018; 25: 312–321

Abdominal
AC2541 Lung

FR71/ IP5/ DR60

M

0
-
-
-
-
-
-5
-
-
-
-
-10
-
-
-

1/803

Gen MB

Abd
C60

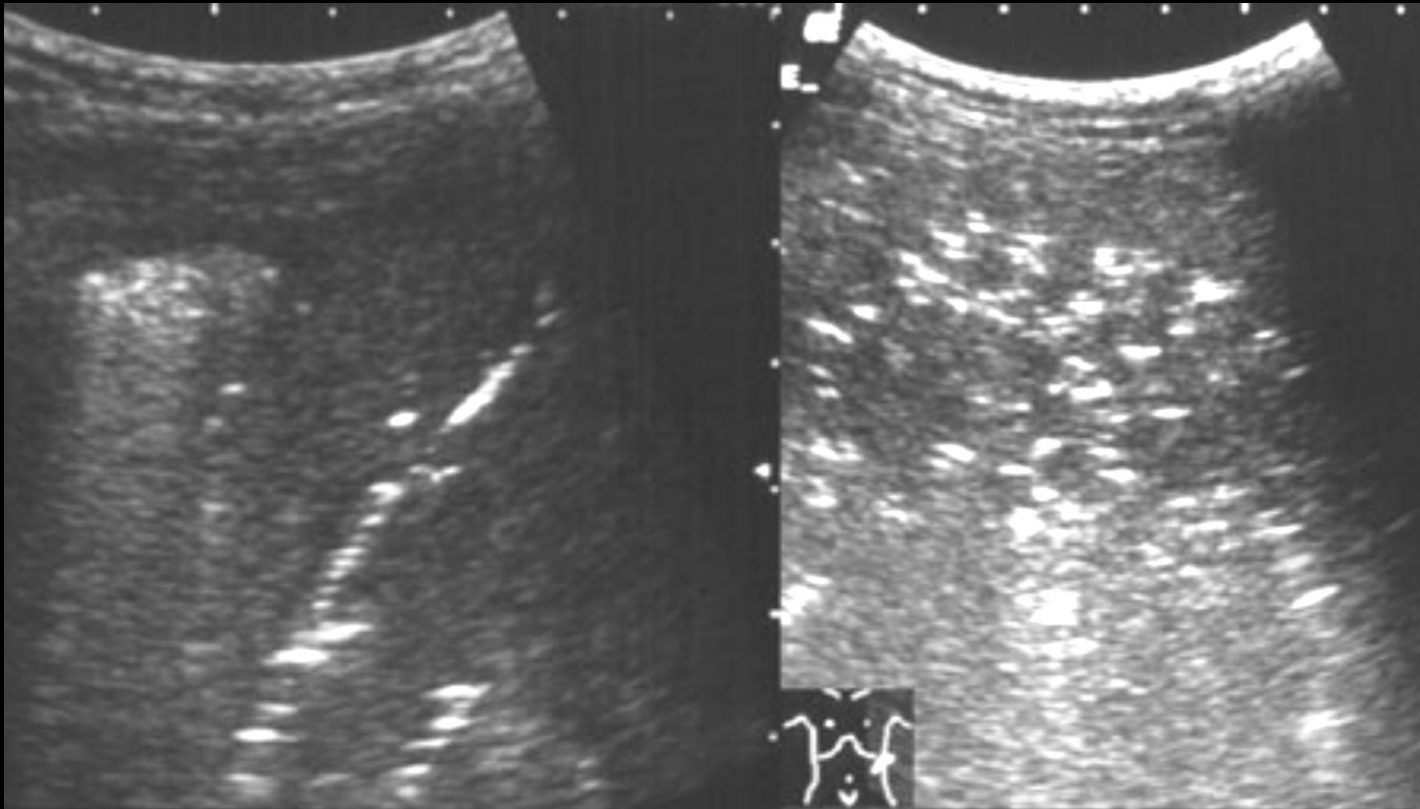
CF
99%
3
1

MI
0.8

13

Πνευμονία

Πορεία βελτίωσης

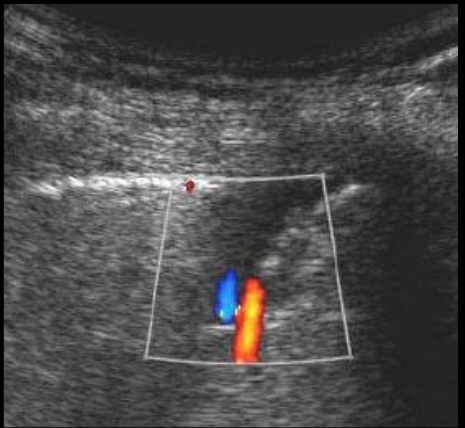
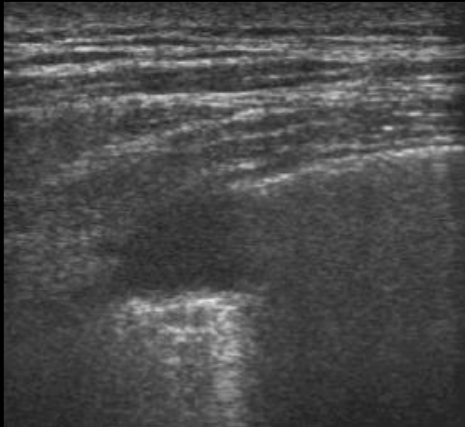
Αποκατάσταση αερισμού

COVID-19 πνευμονία

- Μετα-ανάλυση σε ασθενείς που είχαν αξονική, υπέρηχο και α/α θώρακα
- 94 μελέτες: CT και US πιο ευαίσθητες από X-ray (P = 0.0003 και P = 0.001, αντίστοιχα)
- CT και US με συγκρίσιμη ΕΥ μεταξύ τους (P=0.42).
- Ίδια ειδικότητα μεταξύ των τριών μεθόδων

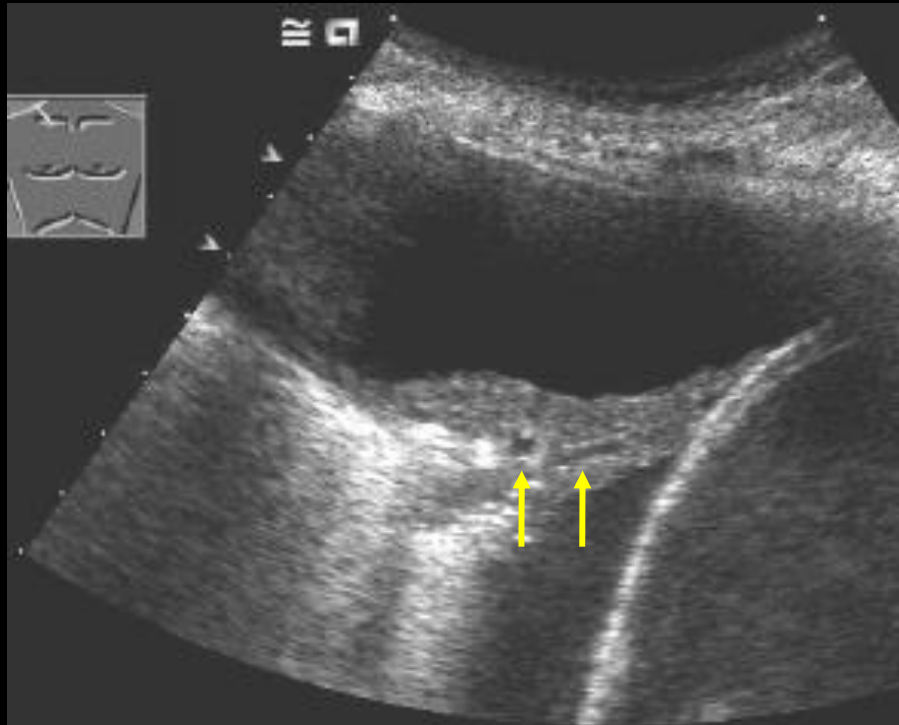
Ebrahimzadeh SA et al. Cochrane Database Syst Review 2022 May 16;5(5):CD013639

Πνευμονική Εμβολή

- Μετα-ανάλυση 70 μελετών (9664 ασθενείς – 40% με ΠΕ) με υπερηχογραφική μελέτη κάτω άκρων, πνευμόνων, καρδιάς ή πολυοργανικό
- **DVT** EY 43.7% (95% CI 36.3%-51.4%)/ EΙΔ: 96.7% (95% CI 95.4%-97.6%)
- **Υποηχογενείς υποπεζωκοτική βλάβη:** EY 81.4% (95% CI 73.2%-87.5%)/ EΙΔ 87.4% (95% CI 80.9%-91.9%)
- **D-sign:** EY 29.7% (95% CI 24.6%-35.4%); EΙΔ 96.2% (95% CI 93.1%-98.%)
- **Θρόμβος στην ΔΕ κοιλία:** EY 4.7% (95% CI 2.7%-8.1%); EΙΔ 100% (99%-100%)
- **Σημείο McConnell's:** 29.1% (95% CI 20.0%-40.1%); EΙΔ 98.6% (96.7%-99.4%)

Ατελεκτασία

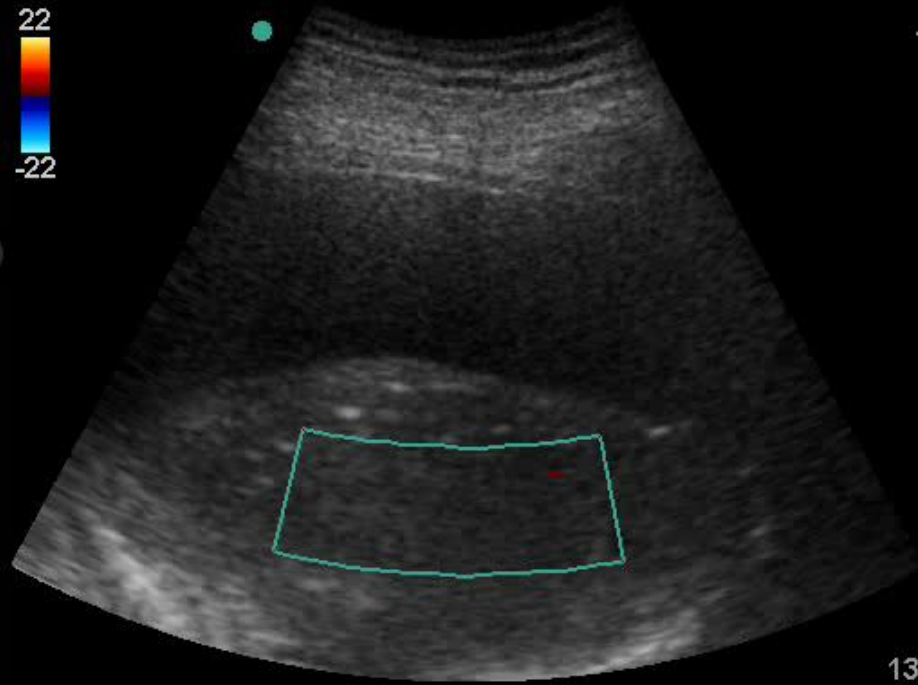
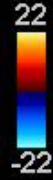
Υγρό

Αέρας

Περιφερική Μάζα

Color
1302Hz

Abd
C60

CF

96%
40
19

TIS
0.3

13

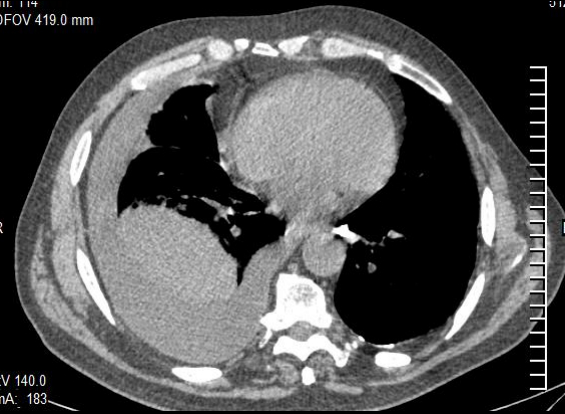
Color Med PRE Scale WF Med Show Invert

mm: 11*
DFOV 419.0 mm

0.12

R

kV 140.0
mA: 183

Gold standard: CT

Table 2 Sensitivity, specificity, positive and negative predictive values, and diagnostic accuracy of CXR and lung ultrasound (LU) compared to CT scan for each abnormality and for each hemithorax

Pathology	LU/CXR	CT +	CT –	Sensitivity (%) ^a	Specificity (%) ^b	PPV (%) ^c	NPV (%) ^d	DA (%) ^e
Consolidation	LU +	66	4	100	78	94	100	95
	LU –	0	14					
	CXR +	25	2	38	89	93	28	49
	CXR –	41	16					
Pneumothorax	LU +	6	5	75	93	55	97	92
	LU –	2	71					
	CXR +	0	1	0	99	0	90	89
	CXR –	8	75					
Pleural effusion	LU +	63	0	100	100	100	100	100
	LU –	0	21					
	CXR +	41	4	65	81	91	44	69
	CXR –	22	17					
Interstitial syndrome	LU +	51	2	94	93	96	90	94
	LU –	3	28					
	CXR +	25	6	46	80	81	45	58
	CXR –	29	24					

Διάφραγμα

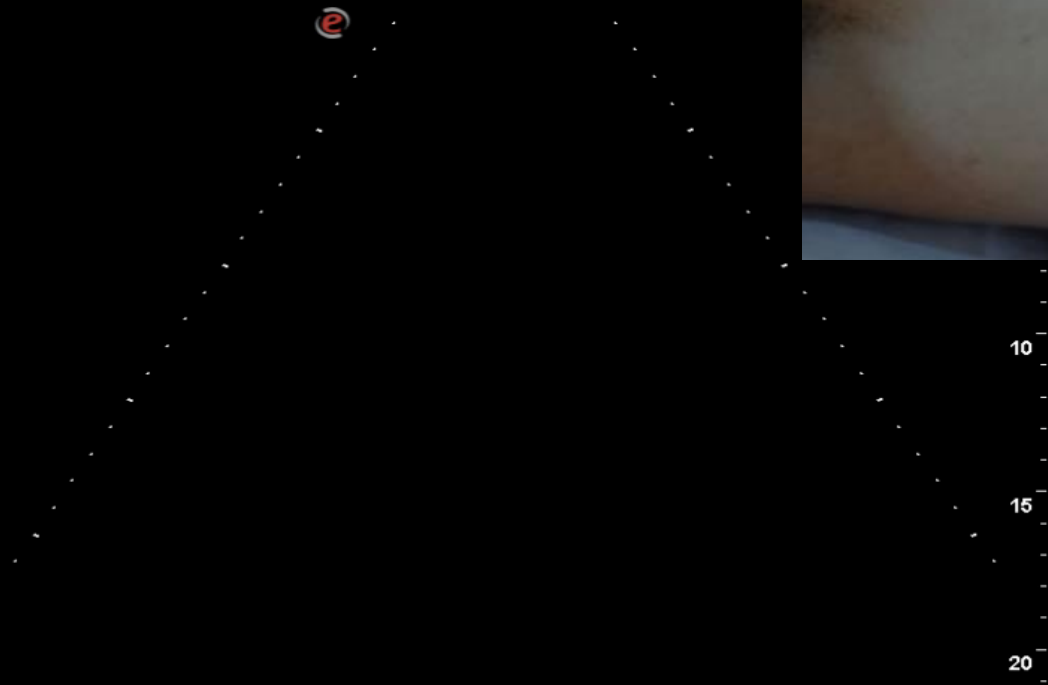
- Κινητικότητα
- Πάχος και μεταβολή πάχους στον αναπνευστικό κύκλο

Κινητικότητα διαφράγματος

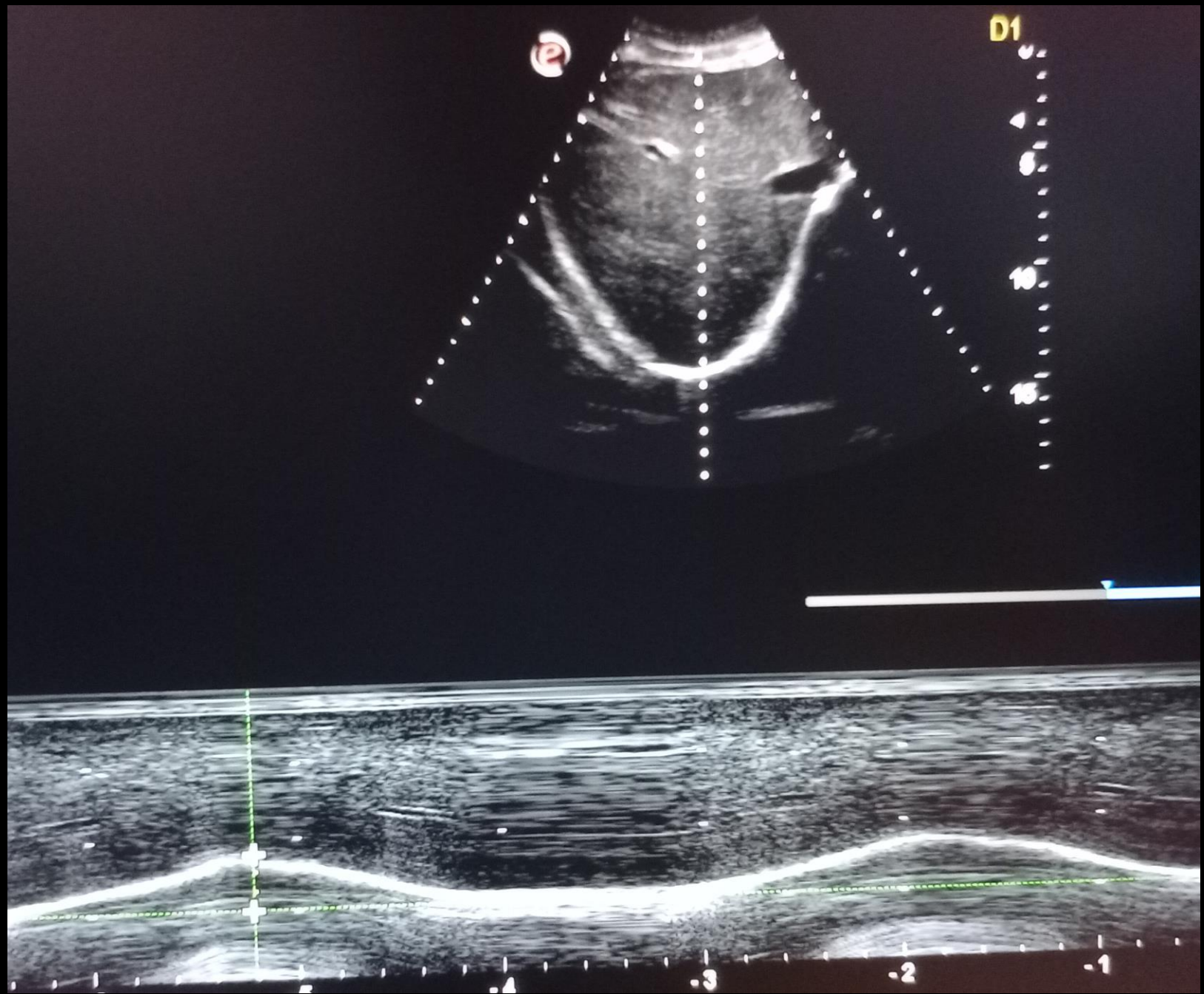
esaote

B Res-H G
TEI D 211 mm X/M C1/-
PRC 10/1/2/0 PRS 3

Abdominal
AC2541 Lung

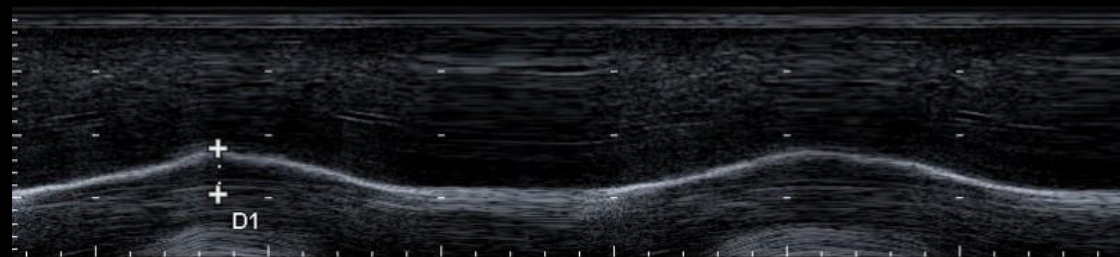
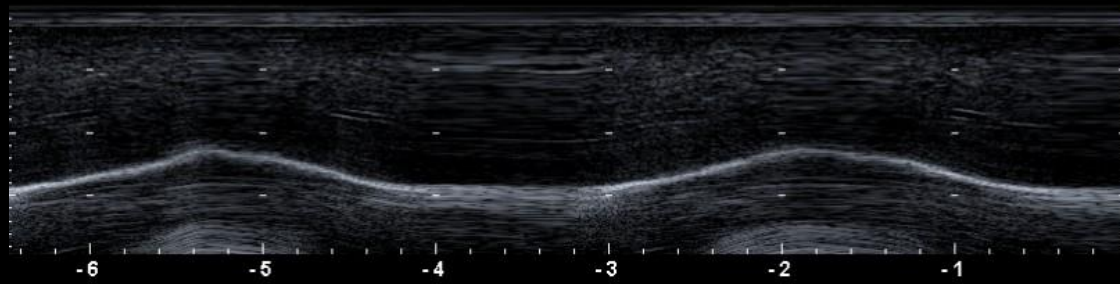

Abdominal
AC2541 Lung

D1

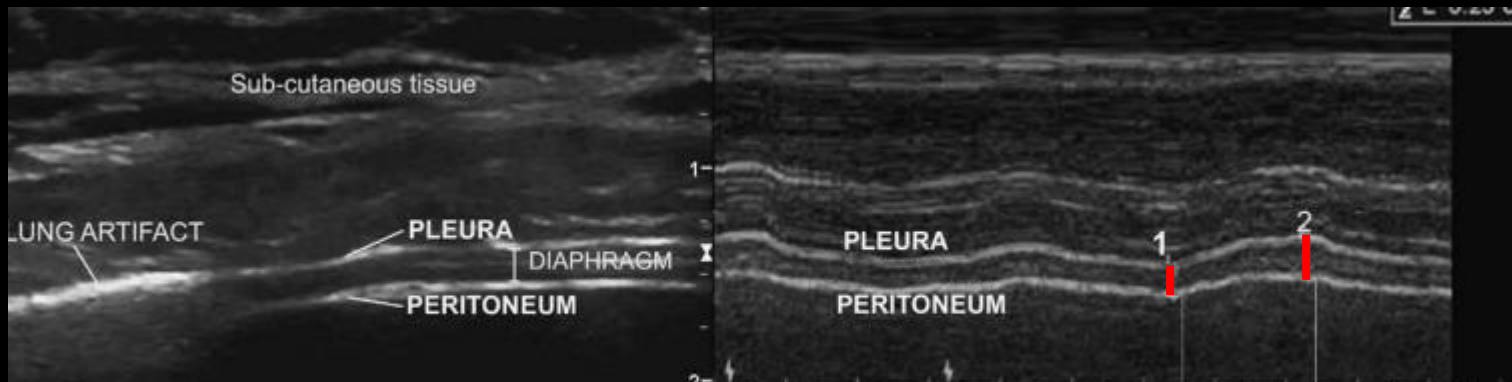
38.2 mm

Πάχος διαφράγματος

$$\Delta Tdi (\%) = \left(\frac{\text{end-inspiration Tdi} - \text{end-expiration Tdi}}{\text{end-expiration Tdi}} \right) \times 100$$

Εκπνοή Εισπνοή

RESEARCH

Open Access

EXpert consensus On Diaphragm UltraSonography in the critically ill (EXODUS): a Delphi consensus statement on the measurement of diaphragm ultrasound-derived parameters in a critical care setting

Changes in thickness

$\geq 10\%$ decrease from baseline thickness is regarded as cut-off for clinically relevant atrophy

Dysfunction

Diaphragm excursion < 2 cm is indicative of dysfunction during quiet breathing

No consensus was achieved on cut-off for dysfunction based on thickening fraction